

Conferentie van Justitia et Pax commissies in Europa

Verklaring van de Internationale Werkgroep in Tirana, Albanië, 16 – 18 september 2011

“Interreligieuze en interculturele relaties - kansen en mogelijkheden voor onze solidariteit” Een bijdrage van Albanië aan de opbouw van Europa

Het thema van de boodschap van Paus Benedictus XVI voor Wereldvrede­sdag 2011 was: “Godsdienst­vrijheid, de weg naar vrede”. Twintig jaar nadat in Albanië een einde kwam aan wat on­tegen­zeggelijk het meest repressieve communistische regime in Europa is geweest, bezochten de leden van de Europese Conferentie Justitia et Pax het land om te leren van de Albanese ervaringen met interreligieuze en interculturele dialoog.

Vertegenwoordigers van 23 nationale commissies werden verwelkomd door alle grote religieuze gemeenschappen in Albanië. Tijdens de openingsbijeenkomst van de conferentie vertelden leiders en leden van de Islamitische, Orthodoxe, Katholieke, Bektashi en Protestantse gemeenschappen over hun ervaringen, en zij verwelkomden de deelnemers in hun gemeenschappen. Premier Sali Berisha sprak de deelnemers en gasten toe tijdens de openingsceremonie.

Tijdens de ontmoetingen met de verschillende gemeenschappen leerden de deelnemers over de vervolging tijdens het communistische regime: leiderschapsstructuren van de verschillende religies werden gedecimeerd door gevangenneming en ballingschap; het culturele erfgoed van de verschillende tradities werd vernietigd; de mensen raakten hun gebedsruimtes kwijt, die vaak een seculiere, weinig respectvolle bestemming kregen.

Het was inspirerend om te zien hoe de Albanese weerstand boden en het geloof in hun harten bewaarden. Aan het einde van de vervolging, in 1991, verzekerden de religieuze gemeenschappen, verenigd in hun gezamenlijk lijden, dat het herstel werd uitgevoerd in een geest van solidariteit met de ander, door samen te werken en te delen. Zo vierden zij gezamenlijk de religieuze heropleving in Albanië.

Alle religieuze gemeenschappen zijn zich ervan bewust dat Albanië nu nog steeds een samenleving in transitie is; er zijn nog niet opgeloste problemen uit het verleden, en er liggen veel politieke, sociale en economische uitdagingen voor de toekomst. Welke rol religie in de moderne Albanese samenleving zal spelen, is nog niet duidelijk, maar de geloofsgemeenschappen zijn zich ervan bewust dat zij een rol hebben in de opbouw van een nieuwe samenleving. Ondanks spanningen en moeilijkheden kan de houding van de geloofsgemeenschappen vandaag de dag ten opzichte van elkaar worden gekarakteriseerd als respectvol en solidair, met nadruk op gemeenschappelijke waarden als de waardigheid van iedere mens. Dat biedt een stevige basis voor het benaderen van deze vraagstukken.

De steun vanuit de politiek voor de religieuze gemeenschappen, zoals die door premier Berisha werd uitgesproken, was bemoedigend. Deze openheid op politiek niveau voor een Albanese identiteit die religieus pluralisme en godsdienst­vrijheid aanvaardt en koestert, is een voorbeeld voor andere landen. Op hun beurt dragen religieuze gemeenschappen bij aan sociale samenhang en het openbare leven door verschillende vormen van maatschappelijk engagement, ook buiten hun eigen kring.

De spirituele dimensie van deze interreligieuze ontmoeting werd benadrukt tijdens een ceremonie met vertegenwoordigers van verschillende geloofsgemeenschappen in het centrum van Tirana. Zij vierden hun eenheid in verscheidenheid met het uitspreken van hun gebeden voor de toekomst van het land. Als symbool van deze ontmoeting werd een olijfbom geplant in het park voor de Kunstgalerij in het centrum van de stad.

Het Albanese volk wil graag de banden aanhalen met andere Europese landen. Het is duidelijk dat Albanië veel kan delen waar het gaat om de uitdagingen voor geloofsgemeenschappen in Europa, zoals de economische crisis, het omgaan met het verleden, respect voor culturele diversiteit, gastvrijheid voor mensen die van buiten komen, en het benaderen van religieus fanatisme. Religieuze gemeenschappen moeten leiderschap tonen in morele en ethische kwesties, en hun bijdrage leveren aan het gemeenschappelijk welzijn en de ontwikkeling van onze samenlevingen.